

4.2 Overzicht van baten en lasten

In de programmaverantwoording zijn per programma onder het kopje 'Wat heeft dit gekost?', overzichten opgenomen van de baten en lasten inclusief de mutaties reserves. Deze overzichten zijn ook opgenomen voor de Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien.

Het BBV schrijft voor dat ook in het onderdeel jaarrekening van de jaarstukken totaaloverzichten worden opgenomen, waarin van alle programma's inclusief de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien alle financiële gegevens worden gepresenteerd. De volgende totaaloverzichten staan hieronder:

1. totaaloverzicht van baten en lasten;
2. totaaloverzicht incidentele baten en lasten;
3. totaaloverzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves en het overzicht van het structureel begrotingsaldo.

4.2.1 Totaaloverzicht van baten en lasten

In het onderstaande overzicht zijn alle lasten en baten opgenomen per programma, inclusief de mutaties in de reserves. De algemene dekkingsmiddelen zijn verbijzonderd, conform het voorschrift in het BBV.

Overzicht van baten en lasten (bedragen x € 1.000 ; - = nadeel)	Begroting 2023 primitief		Begroting 2023 na wijziging		Jaarrekening 2023		Saldo 2023		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Totaal
BATEN EN LASTEN									
Programma Bestuur en Ondersteuning	4.555	969	5.128	1.039	6.968	1.617	-1.840	578	-1.262
Programma Veiligheid	5.166	360	5.596	177	5.498	203	98	27	125
Programma Verkeer en Vervoer	9.792	3.598	13.347	4.556	14.239	5.271	-892	716	-176
Programma Economie	16.519	15.158	7.055	5.053	6.784	3.331	271	-1.722	-1.451
Programma Onderwijs	12.352	2.973	15.953	5.829	13.578	5.598	2.375	-231	2.144
Programma Sport, Cultuur en Recreatie	13.395	2.288	16.333	3.905	15.823	4.838	510	933	1.442
Programma Sociaal Domein	61.093	15.512	77.302	27.824	72.025	26.254	5.277	-1.570	3.708
Programma Duurzaamheid	10.921	10.209	13.821	12.136	12.934	10.991	886	-1.144	-258
Programma VROSV	5.556	4.064	6.561	4.579	6.317	5.109	244	531	774
Gerealiseerde baten en lasten	139.350	55.133	161.096	65.096	154.167	63.213	6.930	-1.884	5.046
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Totaal
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	704	12.403	807	12.363	933	12.061	-127	-302	-428
Dividend	-	289	-	364	-	364	-	1	1
Saldo van de financieringsfunctie	44	57	-412	138	-462	214	50	77	127
Algemene uitkeringen	-	87.340	-	90.390	-	92.661	-	2.271	2.271
Overige algemene dekkingsmiddelen	-5	11	253	11	284	168	-31	157	126
Overzicht overhead	14.464	492	15.478	433	14.216	653	1.262	220	1.482
Overzicht heffing vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overzicht onvoorzien	100	-	100	-	-	-	100	-	100
Totaal Algemene dekkingsmiddelen, Overhead, VPB en Onvoorzien	15.307	100.591	16.226	103.697	14.972	106.121	1.254	2.424	3.678
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	154.657	155.724	177.322	168.794	169.138	169.334	8.184	540	8.724

Overzicht van baten en lasten (bedragen x € 1.000 ; - = nadeel)	Begroting 2023 primitief		Begroting 2023 na wijziging		Jaarrekening 2023			Saldo 2023	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Totaal
MUTATIES RESERVES									
Programma Bestuur en Ondersteuning	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Programma Veiligheid	-	4	-	4	-	4	-	-	-
Programma Verkeer en Vervoer	1.336	1.540	9.340	11.247	9.340	11.064	-	-183	-183
Programma Economie	-	50	71	200	71	120	-	-80	-80
Programma Onderwijs	3.100	3.940	4.432	4.732	4.432	4.524	-	-208	-208
Programma Sport, Cultuur en Recreatie	658	754	958	2.309	958	2.338	-	29	29
Programma Sociaal Domein	321	299	321	1.799	321	1.799	-	-	-
Programma Duurzaamheid	138	194	364	1.020	364	1.003	-	-17	-17
Programma VROSV	689	260	918	260	1.077	135	-159	-125	-284
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	25	-	1.064	4.318	1.123	4.318	-59	-	-59
Overzicht overhead	125	140	125	233	125	233	-	-	-
Overzicht heffing vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overzicht onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal mutaties reserves	6.391	7.180	17.593	26.121	17.811	25.538	-218	-584	-801
Gerealiseerd resultaat	161.048	162.904	194.915	194.915	186.949	194.872	7.966	-43	7.922
Begrotingssaldo	1.856	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat inclusief begrotingssaldo	162.904	162.904	194.915	194.915	186.949	194.872	-7.966	-43	7.922

Een toelichting op de verschillen tussen de begroting 2023 na wijziging en de jaarrekening 2023 staat per programma in de programmaverantwoording.

4.2.2 Totaaloverzicht van incidentele baten en lasten

Om een structureel evenwicht vast te stellen is het belangrijk dat inzicht bestaat in welk deel van de baten en lasten incidenteel is en welk deel structureel. In het hiervoor gepresenteerde totaaloverzicht van baten en lasten staan zowel de structurele als de incidentele posten. Voor het overzicht incidentele baten en lasten geldt de begroting na wijziging als referentiekader. Op basis van dit overzicht worden de betreffende werkelijke incidentele baten en lasten in de jaarstukken 2023 toegelicht. Daarnaast worden de niet geraamde incidentele posten groter dan € 100.000 en de posten die worden verrekend met de reserves toegelicht.

Nr.	Incidentele baten en lasten (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023 primitief			Begroting 2023 na wijziging			Jaarrekening 2023		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
<u>Programma Bestuur en Ondersteuning</u>										
1.	Vrijval voorziening wachtgelden bestuurders	-	-	-	-	-	-	-	628	628
2.	Dotatie voorziening afwaardering bedrijfsgebouwen	-	-	-	-	-	-	1.624	-	-1.624
	Totaal programma Bestuur en Ondersteuning	-	-	-	-	-	-	1.624	628	-996
<u>Programma Verkeer en Vervoer</u>										
3.	Onderzoekskosten mobiliteitsinvesteringen	188	-	-188	315	-	-315	257	-	-257
4.	Mobiliteitsplan hub station west	25	-	-25	-	-	-	-	-	-
	Totaal programma Verkeer en Vervoer	213	-	-213	315	-	-315	257	-	-257
<u>Programma Economie</u>										
5.	Grondexploitaties bedrijventerreinen	10.504	4.485	-6.019	4.695	172	-4.523	3.109	35	-3.074
5.	Mutatie boekwaarde	4.485	10.504	6.019	172	4.695	4.523	35	3.109	3.074
5.	Dotatie voorziening herziening grondexploitatie Groote Haar	-	-	-	-	-	-	1.061	-	-1.061
5.	Winstneming grondexploitatie Oost II	-	-	-	-	-	-	835	-	-835
	Totaal programma Economie	14.989	14.989	-	4.867	4.867	0	5.040	3.144	-1.896
<u>Programma Onderwijs</u>										
6.	Realisatie i_lab	840	-	-840	300	-	-300	92	-	-92
7.	Vrijval voorziening afwaardering Lange Slagenstraat	-	-	-	-	-	-	-	257	257
8.	Nationaal programma onderwijs (NPO) 2021-2023	369	369	-	760	760	-	345	366	21
9.	Bijdrage Stichting Gorinchemse Sportaccommodaties	-	-	-	-	-	-	-	500	500
	Totaal programma Onderwijs	1.209	369	-840	1.060	760	-300	438	1.123	686
<u>Programma Sport, Cultuur en Recreatie</u>										

Nr. Incidentele baten en lasten (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023 primitief			Begroting 2023 na wijziging			Jaarrekening 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
10. Filmfestival	50	-	-50	50	-	-50	50	-	-50
Totaal programma Sport, Cultuur en Recreatie	50	-	-50	50	-	-50	50	-	-50
<u>Programma Sociaal Domein</u>									
11. Statushouders	-	-	-	-	-	-	-	120	120
12. Avres	-	-	-	172	263	91	163	257	94
13. Beschermd wonen	-	-	-	-	579	579	-	540	540
Totaal programma Sociaal Domein	-	-	-	172	842	670	163	917	754
<u>Programma Duurzaamheid</u>									
14. Onderzoek warmtenet	56	-	-56	56	-	-56	19	-	-19
Totaal programma Duurzaamheid	56	-	-56	56	-	-56	19	-	-19
<u>Programma VROSV</u>									
15. Grondexploitatie woningen	1.736	-	-1.736	1.640	-	-1.640	1.068	-	-1.068
15. Mutatie boekwaarde	-	1.736	1.736	-	1.640	1.640	-	1.068	1.068
Vrijval voorziening herziening grondexploitatie Mollenburg	-	-	-	-	-	-	-	303	303
15. Winstneming grondexploitatie Lingewijk Noord	-	-	-	-	-	-	-	230	230
15. Stedelijke vernieuwing incl. Lange slagenstraat en Schelluinsestraat	260	-	-260	260	-	-260	148	-	-148
16. Grondexploitatie CV Hoog Dalem	-	689	689	-	309	309	-	468	468
18. Verkoop stroken snippergroen	-	-	-	-	-	-	-	94	94
Totaal programma VROSV	1.996	2.425	429	1.900	1.949	49	1.216	2.162	946
<u>Programma Algemene dekkingsmiddelen</u>									
19. Resultaat grondverkopen	-	-	-	-	521	521	-	521	521
Totaal programma Algemene Dekkingsmiddelen	-	-	-	-	521	521	-	521	521
<u>Mutaties reserves^{1:1}</u>									
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Onttrekking algemene reserve i.v.m. vorming afschrijvingsreserve GPS- ontvanger	-	30	30	-	30	30	-	30	30
Onttrekking algemene reserve i.v.m. afboeken boekwaarde investerings halte Papland ca.	-	-	-	-	2.092	2.092	-	1.992	1.992
Storting reserve infrastructuur mobiliteit	34	-	-34	542	-	-542	542	-	-542

Nr. Incidentele baten en lasten (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023 primitief			Begroting 2023 na wijziging			Jaarrekening 2023		
Onttrekking reserve infrastructuur i.v.m. onderzoekskosten mobiliteitsinvesteringen	-	213	213	-	315	315	-	257	257
Onttrekking reserve infrastructuur i.v.m. vorming afschrijvingsreserve mobiliteit	-	1.272	1.272	-	1.297	1.297	-	1.273	1.273
Onttrekking reserve infrastructuur i.v.m. vorming afschrijvingsreserve Banneweg fase 2	-	-	-	-	3.176	3.176	-	3.176	3.176
Opheffen reserve station Papland	-	-	-	-	1.800	1.800	-	1.800	1.800
Reserve Gorcums warehouse	-	-	-	71	150	80	71	70	-1
Dekkingsreserve i_lab	-	840	840	-	300	300	-	92	92
Onttrekking algemene reserve i.v.m. vorming afschrijvingsreses investeringen onderwijs	-	3.100	3.100	-	3.100	3.100	-	3.100	3.100
Reserve jeugd en perspectief	-	30	30	-	30	30	-	30	30
Reserve IFFG	-	50	50	-	50	50	-	50	50
Onttrekking algemene reserve i.v.m. vorming afschrijvingsreserves investeringen cultuur	-	658	658	-	658	658	-	658	658
Dekkingsreserve i_lab verhuizing Hippos	-	-	-	-	471	471	-	500	500
Reserve energielasten SGS	-	-	-	-	900	900	-	900	900
Storting reserve sociaal domein	271	-	-271	271	-271	-542	271	-	-271
Onttrekking reserve sociaal domein	-	299	299	-	1.799	1.799	-	1.799	1.799
Onttrekking egaliseringsreserve afval verrekening reserve duurzaamheid	-	138	138	-	364	364	-	364	364
Onttrekking Egaliseringsreserve afval	-	-	-	-	393	393	-	525	525
Storting reserve duurzaamheid i.v.m. afvalstoffenheffing	138	-	-138	364	-	-364	364	-	-364
Onttrekking reserve duurzaamheid i.v.m. warmtenet Gildenwijk	-	56	56	-	56	56	-	19	19
Onttrekking reserve duurzaamheid	-	-	-	-	207	207	-	95	95
Storting reserve infra i.v.m. Hoog Dalem	689	-	-689	309	-	-309	468	-	-468
Onttrekking reserve stedelijke ontwikkeling	-	260	260	-	260	260	-	135	135
Reserve onderwijshuisvesting	-	-	-	521	-	-521	521	-	-521
Storting algemene reserve	-	-	-	91	-	-91	91	-	-91
Onttrekking algemene reserve	-	-	-	-	811	811	-	811	811
Aflossingsreserve	-	-	-	943	-	-943	1.002	-	-1.002
Onttrekking algemene reserve i.v.m. vorming afschrijvingsreserve investeringen overhead	-	125	125	-	125	125	-	125	125
Reserve ICT	-	15	15	-	60	60	-	60	60
Reserve organisatieontwikkeling	-	-	-	-	47	47	-	47	47
Vorming afschrijvingsreserves	5.235	-	-5.235	14.451	-	-14.451	14.451	-	-14.451
Opheffen afschrijvingsreserve infra Papland	-	-	-	-	600	600	-	600	600

Nr. Incidentele baten en lasten (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023 primitief			Begroting 2023 na wijziging			Jaarrekening 2023		
Verlagen afschrijvingsreserve Banneweg	-	-	-	-	1.920	1.920	-	1.920	1.920
Opheffen afschrijvingsreserve versneld IHP	-	-	-	-	1.332	1.332	-	1.332	1.332
Verlagen afschrijvingsreserve bruggen kunstwerken	-	-	-	-	46	46	-	46	46
Opheffen afschrijvingsreserve Caribabad chloor- en zuurvast	-	-	-	-	150	150	-	150	150
Totaal mutaties reserves	6.367	7.086	719	17.563	22.269	4.706	17.781	21.957	4.176
Totaal incidentele baten en lasten	24.880	24.870	-10	25.983	31.208	5.225	26.587	30.452	3.864

1. Een toelichting op de mutaties in de reserves staat in de bijlage reserves

Programma Bestuur en Ondersteuning

1. Vrijval voorziening wachtgelden bestuurders

De verwachte verplichtingen zijn lager waardoor een deel van de voorziening incidenteel is vrijgevallen.

2. Dotatie voorziening afwaardering bedrijfsgebouwen

Er heeft een herwaardering plaatsgevonden van het pand Stadhuisplein 2. Dit heeft geleid tot een dotatie in de voorziening afwaardering bedrijfsgebouwen..

Programma Verkeer en Vervoer

3. Onderzoekskosten mobiliteitsinvesteringen

De beschikbare middelen voor de diverse onderzoeksbudgetten Verkeer en Mobiliteit zijn niet volledig besteed. De kosten worden gedekt door een onttrekking aan de reserve Infrastructuur en zijn zodoende incidenteel.

4. Mobiliteitsplan hub station west

De beschikbare middelen zijn niet volledig besteed. De kosten worden gedekt door een onttrekking aan de reserve Infrastructuur en zijn zodoende incidenteel

Programma Economie

5. Diverse grondexploitaties

Bij Groote Haar is met name in verband met de netcongestie de voorziening verhoogd. Bij Oost II is een deel van de winstneming gecorrigeerd in verband met het uit de grondexploitatie halen van een kavel voor het AZC. Beide hebben geleid tot incidenteel hogere lasten.

Programma Onderwijs

6. Realisatie i_lab

De uitwerking, implementatie en exploitatie van het i_lab vindt stapsgewijs plaats. De geraamde (bijgestelde) exploitatiebedragen voor 2023 ad € 300.000 zijn niet geheel uitgegeven. De werkelijke lasten in 2023 zijn ad € 92.000. Deze dekken wij via een onttrekking aan de dekkingsreserve i_lab.

7. Vrijval voorziening afwaardering Lange Slagenstraat

Voor de beoogde sloop van de locatie Lange Slagenstraat/Van Neercasselstraat is een voorziening getroffen.

Inmiddels is er voor de locatie een nieuw ontwikkelplan, waarbij de opstallen niet meer (geheel) gesloopt worden. Deze voorziening is niet meer noodzakelijk en kan vrijvallen. De baten zijn incidenteel.

8. Nationaal programma onderwijs (NPO) 2021-2025

Nationaal Programma Onderwijs (NPO) is een specifieke uitkering corona die tot eind juli 2025 uitgegeven mag worden. De niet bestede middelen van voorgaande jaren blijven beschikbaar tot eind juli 2025.

9. Bijdrage Stichting Gorinchemse Sportaccomodaties

In een overeenkomst is afgesproken dat de SGS jaarlijks over een maximale algemene reserve van € 250.000 mag beschikken. Het surplus hierboven wordt gerestitueerd naar de gemeente. Onder andere door de compensatie van het Rijk in Coronatijd en een forse energiecompensatie eveneens vanuit het Rijk in 2022 en 2023, heeft de SGS over de periode 2020-2022 een substantieel eigen vermogen opgebouwd. Op basis van de afspraken wordt hiervan een bedrag van € 500.000 gerestitueerd aan de gemeente Gorinchem. De baten zijn incidenteel.

Programma Sport, Cultuur en Recreatie

10. Filmfestival

Voor de subsidiëring van het Internationaal FilmFestival Gorinchem is in 2020 € 180.000 in een bestemmingsreserve gestort. De subsidie voor 2022 ad € 50.000 is verstrekt. Hiervoor is € 50.000 aan deze reserve IFFG onttrokken.

Programma Sociaal Domein

11. Statushouders

De subsidie aan Vluchtelingenwerk over 2022 was te hoog vastgesteld.

12. Avres

Avres, die voor ons de inkomensregelingen uitvoert, had een positief jaarresultaat over 2022. Dit resultaat is in 2023 uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten.

13. Beschermd wonen

De definitieve jaarrekening Regionaal Beschermd Wonen en Opvang (BW&O) 2022 is met een hoger positief saldo afgesloten dan geraamd. Dit saldo is in 2023 uitgekeerd aan de samenwerkende gemeenten.

Programma Duurzaamheid

14. Onderzoek warmtenet

Dit onderzoek betreft een incidenteel project en daarmee een incidentele last.

Programma VROSV

15. Grondexploitaties

De winstneming bij Lingewijk Noord en het vrijvallen van de voorziening van Mollenburg leiden tot incidentele baten.

16. Stedelijke vernieuwing incl. Lange slagenstraat en Schelluinsestraat

De budgetten zijn ter beschikking gesteld uit de reserve Stedelijke Ontwikkeling en daarmee incidenteel.

17. Grondexploitatie CV Hoog Dalem

De baten vanuit CV Hoog Dalem houden verband met de bovenwijkse voorzieningen. Deze zijn incidenteel.

18. Verkoop stroken snippergroen

In 2023 zijn stukken snippergroen verkocht die tot incidentele baten hebben geleid.

Programma Algemene Dekkingsmiddelen

19. Resultaat (grond-pand) verkopen

Dit betreft de verkoopopbrengt van het pand Stalkaarsen 3. De baten zijn incidenteel.

4.2.3 Totaaloverzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Om te kunnen vaststellen of sprake is van een structureel evenwicht, is het van belang om aan te geven welke mutaties in de reserves structureel van aard zijn. In 2023 is er sprake van enkele structurele onttrekkingen aan reserves. Deze treft u in onderstaand overzicht aan. Het betreft hier onttrekkingen ter dekking van kapitaallasten, die - conform de notitie van het BBV over incidentele en structurele baten en lasten - als structureel worden aangemerkt.

Bijzonderheid is de opname van de resultaatbestemming 2022. Deze is om technische redenen toegevoegd aan het overzicht, zodat een juiste conclusie getrokken kan worden over het (structureel) evenwicht.

Structurele mutaties reserves (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023 primitief		Begroting 2023 na wijziging		Jaarrekening 2023	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Programma Veiligheid						
Afschrijvingsreserve camera's	-	4	-	4	-	5
Programma Verkeer en Vervoer						
Afschrijvingsreserve Tracé Oost II	-	16	-	16	-	16
Afschrijvingsreserve stadsafsluitingen	-	9	-	-	-	-
Programma Economie						
Afschrijvingsreserve Avelingen	-	50	-	50	-	49
Programma Sport, cultuur en recreatie						
Afschrijvingsreserve 10e penninglaan	-	4	-	4	-	4
Afschrijvingsreserve bruggen kunstwerken 2022	-	10	-	-	-	-
Afschrijvingsreserve meekoppelkans Woelse Waard	-	3	-	-	-	-
Programma Algemene Dekkingsmiddelen						
Algemene reserve	-	-	-	3.507	-	3.507
Totaal structurele mutaties reserves	-	96	-	3.581	-	3.581

Structurele reservemutaties met afschrijvingsverloop investeringen

Reserve (Bedragen x € 1.000)	Restant levensduur 1-1-2023	Boekwaarde 1-1-23	afschrijving	Boekwaarde 31-12-23	Afschrijvings- reserve 1-1-23	vrijval ter dekking afschrijving	Afschrijvings- reserve 31-12-2023
Twee 360 graden camera's	9	39	5	34	39	5	34
Tracé Oost II	37	2.901	78	2.823	604	16	588
Avelingen	18	1.056	62	994	841	49	792
Herinrichting Park 10e Penninglaan	25	457	19	438	100	4	96
		4.453	165	4.288	1.584	74	1.510

Twee 360 graden camera's

In 2021 is voor de investering ten behoeve van de aanschaf van twee 360 graden camera's € 50.000 beschikbaar gesteld ter dekking van de afschrijvingslasten. De aanschaf van deze camera's was lager dan de geraamde € 50.000 en derhalve is ook het budget van de afschrijvingsreserve te hoog. Circa € 7.000 van deze afschrijvingsreserve is vrijgefallen in 2022 bij de tussentijdse rapportage.

Tracé Oost II

In 2020 is voor de investering Tracé Oost II € 653.000 beschikbaar gesteld ter dekking van afschrijvingslasten. Deze investering wordt in 40 jaar afgeschreven. De jaarlijkse dekking bedraagt € 16.000.

Avelingen

Voor de investering Avelingen is € 990.000 beschikbaar gesteld ter dekking van afschrijvingslasten. Deze investering wordt in 20 jaar afgeschreven. De jaarlijkse dekking bedraagt € 50.000.

Herinrichting Park 10e Penninglaan

Voor de dekking van de afschrijvingslasten van het project "Herinrichting van het park gelegen aan de Tiende Penninglaan" hebben wij een afschrijvingsreserve gevormd. Hieraan wordt het benodigde bedrag onttrokken.